

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА

ЛІНГВІСТИЧНІ СТУДІЇ
LINGUISTIC STUDIES

МІЖНАРОДНИЙ ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

Засновано в 1994 р.

Випуск 37

Вінниця ДонНУ імені Василя Стуса 2019

Редакційна рада: Алла Архангельська, доктор філологічних наук, професор (м. Оломоуц, Чеська Республіка); Флорій Бачевич, доктор філологічних наук, професор (м. Львів, Україна); Алеш Бранднер, доктор філологічних наук, професор (м. Брно, Чеська Республіка); Майя Всеволодова, доктор філологічних наук, професор (м. Москва, Російська Федерація); Катерина Городенська, доктор філологічних наук, професор (м. Київ, Україна); Марія Коношкевич, доктор філологічних наук, професор (м. Гродно, Республіка Білорусь); Тетяна Космеда, доктор філологічних наук, професор (м. Познань, Республіка Польща); Олексій Кретов, доктор філологічних наук, професор (м. Воронеж, Російська Федерація); Чеслав Ляхур, доктор габлітований, професор (м. Ополе, Республіка Польща); Анатолій Мойсієнко, доктор філологічних наук, професор (м. Київ, Україна); Лариса Пісарек, доктор габлітований, професор (м. Вроцлав, Республіка Польща); Людмила Попович, доктор габлітований, професор (м. Белград, Республіка Сербія); Ігор Проценко, доктор філософії, доцент (м. Асунсьйон, Парагвай); Міхал Сарновський, доктор габлітований, професор (м. Вроцлав, Республіка Польща); Світлана Соколова, доктор філологічних наук, професор (м. Київ, Україна).

Редакційна колегія: Анатолій Загнітко, доктор філологічних наук, професор, член-кореспондент НАН України (головний редактор) (м. Вінниця, Україна); Ілля Данилюк, кандидат філологічних наук, доцент (веб-редактор) (м. Вінниця, Україна); Михайло Вінтонів, доктор філологічних наук, професор (м. Київ, Україна); Ірина Домрачева, кандидат філологічних наук, доцент (м. Вінниця, Україна); Наталя Іваницька, доктор філологічних наук, професор (м. Вінниця, Україна); Мілена Іванович, доктор габлітований, доцент (м. Белград, Сербія); Олена Карпенко, доктор філологічних наук, професор (м. Одеса, Україна); Олександр Кіклевіч, доктор філологічних наук, професор (м. Ольштин, Польща); Наталя Кобченко, доктор філологічних наук, доцент (м. Київ, Україна); Людмила Коваль, доктор філологічних наук, доцент (м. Вінниця, Україна); Ірина Кочан, доктор філологічних наук, професор (м. Львів, Україна); Елла Кравченко, доктор філологічних наук, доцент (м. Вінниця, Україна); Жанна Краснобаєва-Чорна, доктор філологічних наук, доцент (м. Вінниця, Україна); Галина Лукаш, доктор філологічних наук, професор (м. Вінниця, Україна); Анатолій Приходько, доктор філологічних наук, професор (м. Запоріжжя, Україна); Ганна Ситар, доктор філологічних наук, доцент (м. Вінниця, Україна); Мар'ян Скаб, доктор філологічних наук, професор (м. Чернівці, Україна); Микола Степаненко, доктор філологічних наук, професор (м. Полтава, Україна); Пшемислав Юзвікевич, доктор габлітований, професор (м. Вроцлав, Польща); Лариса Азарова, доктор філологічних наук, професор (м. Вінниця, Україна); Ірина Гарбера, кандидат філологічних наук (відповідальний секретар) (м. Вінниця, Україна).

Рецензенти:

Біскуб І. П., д-р філол. наук, проф., завідувач кафедри прикладної лінгвістики Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки;

Грещук В. В., д-р філол. наук, проф., завідувач кафедри української мови Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника;

Олексенко В. П., д-р філол. наук, проф., декан факультету філології та журналістики Херсонського державного університету.

Видання затверджене ВАК України як фахове («Перелік № 1 наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук» // Бюлетень ВАК України. – 1999. – № 4); («Перелік наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук» // Бюлетень ВАК України. – 2009. – № 12; затверджено постановою президії ВАК України від 18.11.2009 р. № 1-05/5; Наказ № 515 МОН України від 16.05.2016 р.). Свідцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації серії КВ № 22549-12449ПР від 20.02.2017 року. Затверджено до друку вченою радою Донецького національного університету імені Василя Стуса (протокол № 10 від 26 квітня 2019 р.).

Засновник: Донецький національний університет імені Василя Стуса МОН України.

Використання матеріалів серії «Лінгвістичні студії Linguistic Studies» передбачає обов'язкове покликання на них.

Офіційний сайт збірника: <http://www.linguisticstudies.org/>.

Л 59 **Лінгвістичні студії Linguistic Studies:** зб. наук. праць / Донецький національний університет імені Василя Стуса; гол. ред. А. П. Загнітко. – Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2019. – Вип. 37. – 142 с.

Print ISSN 1815-3070

Online ISSN: 2308-0019

ISBN 966-7277-88-7

Розглянуто актуальні проблеми теорії мови, з'ясовано напрями еволюції морфологічних і синтаксичних категорій, визначено актуальні проблеми зіставно-типологічного вивчення мов, а також лінгвістики тексту, дискурсології й дискурс-аналізу, встановлено особливості функційної семантики фразеологічних і лексичних одиниць, окреслено особливості розвитку етнолінгвістики, лінгвокультурології та ономастики, висвітлено напрями прикладної лінгвістики, висловлена оцінка актуальності та значущості нових лінгвістичних праць.

Для науковців, викладачів, аспірантів і студентів-філологів.

УДК 801.808.804.807

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
VASYL' STUS DONETSK NATIONAL UNIVERSITY

LINHVISTYCHNI STUDIYI
LINGUISTIC STUDIES

INTERNATIONAL COLLECTION OF SCIENTIFIC PAPERS

The collection was established in 1994

Volume 37

Vinnytsia Vasyl' Stus DonNU 2019

Editorial Council: Alla Arkhanhelska, Doctor of Philology, Professor (Olomouc, Czech Republic); Floriy Batsevych, Doctor of Philology, Professor (Lviv, Ukraine); Alesh Brandner, Doctor of Philology, Professor (Brno, Czech Republic); Maya Vsevolodova, Doctor of Philology, Professor (Moscow, Russia); Kateryna Horodenska, Doctor of Philology, Professor (Kyiv, Ukraine); Maria Koniushevich, Doctor of Philology, Professor (Grodno, Belarus); Tetiana Kosmeda, Doctor of Philology, Professor (Poznan, Poland); Oleksiy Kretov, Doctor of Philology, Professor (Voronezh, Russia); Czeslaw Lachur, Doctor of Philology, Professor (Opole, Poland); Anatoliy Moysiienko, Doctor of Philology, Professor (Kyiv, Ukraine); Larysa Pisarek, Doctor of Philology, Professor (Wroclaw, Poland); Lyudmyla Popovych, Doctor of Philology, Professor (Belgrade, Serbia); Igor Protsenko, Doctor of Philosophy, Associate Professor (Asunción, Paraguay); Michal Sarnowski, Doctor of Philology (Wroclaw, Poland); Svitlana Sokolova, Doctor of Philology, Professor (Kyiv, Ukraine).

Editorial Board: Anatoliy Zahnitko, Doctor of Philology, Professor, corresponding member of NAS of Ukraine (Editor-in-Chief) (Vinnytsia, Ukraine); Illya Danyliuk, Candidate of Philology, Associate Professor (Web Editor) (Vinnytsia, Ukraine); Mykhaylo Vintoniv, Doctor of Philology, Professor (Kyiv, Ukraine); Iryna Domracheva, Candidate of Philology, Associate Professor (Vinnytsia, Ukraine); Nataliia Ivanytska, Doctor of Philology, Professor (Vinnytsia, Ukraine); Milena Ivanovych, Doctor of Philology, Associate Professor (Belgrade, Serbia); Olena Karpenko, Doctor of Philology, Professor (Odesa, Ukraine); Oleksandr Kiklevych, Doctor of Philology, Professor (Olsztyn, Poland); Natalia Kobchenko, Doctor of Philology, Associate Professor (Kyiv, Ukraine); Ludmyla Koval, Doctor of Philology, Associate Professor (Vinnytsia, Ukraine); Iryna Kochan, Doctor of Philology, Professor (Lviv, Ukraine); Ella Kravchenko, Doctor of Philology, Associate Professor (Vinnytsia, Ukraine); Zhanna Krasnobaieva-Chorna, Candidate of Philology, Associate Professor (Vinnytsia, Ukraine); Halyna Lukash, Doctor of Philology, Professor (Vinnytsia, Ukraine); Anatoliy Prykhodko, Doctor of Philology, Professor (Zaporizhzhia, Ukraine); Hanna Sytar, Doctor of Philology, Associate Professor (Vinnytsia, Ukraine); Marjan Skab, Doctor of Philology, Professor (Chernivtsi, Ukraine); Mykola Stepanenko, Doctor of Philology, Professor (Poltava, Ukraine); Przemysław Józwickiewicz, Doctor of Philology, Associate Professor (Wroclaw, Poland); Larysa Azarova, Doctor of Philology, Professor (Vinnytsia, Ukraine); Iryna Harbera, Candidate of Philology (Executive Secretary) (Vinnytsia, Ukraine).

Reviewers:

Biskub I., Doctor of Philology, Professor, Head of the Department of Applied Linguistics at Lesya Ukrainka Eastern European National University;

Greshchuk V., Doctor of Philology, Professor, Head of the Department of the Ukrainian Language at Vasyl Stefanyk Precarpathian National University;

Oleksenko V., Doctor of Philology, Professor, Dean of the Faculty of Philology and Journalism at Kherson State University.

Publication is approved by HAC of Ukraine as a special ("The List No 1 of Ukrainian Scientific Special Publications, in Which the Results of PhD and Doctoral Theses May Be Published" // Bulletin of HAC of Ukraine. – 1999. – No 4); ("The List of Ukrainian Scientific Special Publications, in Which the Results of PhD and Doctoral Theses May Be Published" // Bulletin of HAC of Ukraine. – 2009. – No 12; approved by the Resolution of the Presidium of HAC of Ukraine No 1-05/5 dated 18.11.2009; Decree No 515 of MES of Ukraine dated 16.05.2016). Certificate of State Registration of Printing Mass Media of Series KB № 22549-12449IIP dated 20.02.2017. The collection was approved for publication by the Academic Council of Vasyl' Stus Donetsk National University (Proceedings No 10 dated April 26th, 2019).

Founder: Vasyl' Stus Donetsk National University of MES of Ukraine.

At use the materials of the series reference to "Linhvistychni Studiyi Linguistic Studies" is obligatory.

Official website of the Collection: <http://www.linguisticstudies.org/>.

ЛІ 59 **Linhvistychni Studiyi Linguistic Studies** : collection of scientific papers / Vasyl' Stus Donetsk National University; Ed. by Anatoliy Zahnitko. – Vinnytsia : Vasyl' Stus Donetsk National University, 2019. – Vol. 37. – 142 pp.

Print ISSN 1815-3070

Online ISSN: 2308-0019

ISBN 966-7277-88-7

The collection considers current issues of the theory of language, ascertains the tendencies of evolution of morphological and syntactic categories, identifies the topical issues of comparative-typological study of languages, as well as text linguistics, discourse studies, and discourse analysis, determines the peculiarities of functional semantics of lexical and phraseological units, outlines the features of ethnolinguistics, linguoculturology, and onomastics, highlights the areas of applied linguistics, denotes the evaluation of relevance and importance of recent linguistic works.

The collection is intended for scientists, lecturers, post-graduate students and students-philologists.

UDC 801.808.804.807

ЗМІСТ

РОЗДІЛ I Теорія мови	7
<i>Мізін Костянтин, Коростенські Йиржі. «Західна» культурна лінгвістика і «пострадянська» лінгвокультурологія: причини паралельного розвитку</i>	7
<i>Науменко Ліана. Історія слова <i>стіл</i> як репрезентація спільнослов'янської назви меблів</i>	14
<i>Петрова Тетяна. Витоки й становлення української термінографії</i>	20
РОЗДІЛ II Актуальні проблеми морфології	26
<i>Самсоненко Наталія. Морфологічна домінанта роду та родовий ритм у російськомовних поетичних текстах нового часу</i>	26
<i>Ясакова Наталія. Лексикографічний опис функційного багатства особових займенникових слів (на прикладі опозиції <i>ти – ви</i>)</i>	33
РОЗДІЛ III Теоретичні питання синтаксису.....	39
<i>Бойко Юлія. Конструкція як основа для побудови ментальної схеми речення</i>	39
<i>Островська Людмила. Номінативні речення у функційному аспекті</i>	43
<i>Шрамко Руслана, Рахно Михайло. Проблема лексико-граматичної репрезентації об'єктної синтаксису в реченнях із предикатами ставлення суб'єкта – конститuentах ізофункційних дво- / трикомпонентних синтаксичних парадигм</i>	49
РОЗДІЛ IV Функційна семантика лексичних і фразеологічних одиниць	57
<i>Краснобаєва-Чорна Жанна. Рівнева модель цінності краса у фраземіці</i>	57
<i>Проценко Ігор. Лінгвістична ситуація в Парагваї. Особливості іспанської мови та гуарані Парагваю. Йопара – «третя мова» Парагваю (Роздуми про лінгвістичну ситуацію в Парагваї в літературі. Роман Хуана Мануеля Маркоса «Зима Гюнтера»).....</i>	63
<i>Фінів Вікторія. Прагматика повторюваних внутрішньоформних номінацій у текстах сучасної української малої прози</i>	70
РОЗДІЛ V Проблеми лінгвістики тексту, дискурсології, когнітивної лінгвістики	75
<i>Андрущенко Вікторія. Синтаксично-граматичні когезійні засоби художньотекстового творення у німецькій мові.....</i>	75
<i>Артемова Юлія. Семантичне наповнення концепту «земля» в романах Уласа Самчука «Марія» і «На твердій землі»</i>	79
<i>Галаур Світлана. Регулятивні стратегії й тактики в сучасній українській художній прозі.....</i>	85
<i>Загнітко Анатолій. Об'єктивно-текстові виміри стандартизації та експресивності: межі можливого</i>	89
<i>Козлова Тетяна. Запозичення як інтерфейс для багатокультурного дискурсу: Аотеароа, Нова Зеландія</i>	98
<i>Кришталюк Ганна. Фразеологічний вимір репрезентації медіа-події</i>	104
<i>Мосійчук Антоніна. Метафорична концептуалізація НЕГАТИВНОГО і ПОЗИТИВНОГО МИСЛЕННЯ (на матеріалі сучасного американського психологічного дискурсу).....</i>	108
<i>Перлова Вікторія. Методичні принципи навчання фонології англійської мови в процесі слухання</i>	112
РОЗДІЛ VI Лінгвогеографія, соціолінгвістика, ономастика й термінологія: актуальні підходи, категорії та аспекти	117
<i>Зоріна Юлія. Топоніміка Вінницької області (на матеріалі власних назв поселень)</i>	117
РОЗДІЛ VII Прикладна лінгвістика: напрями й аспекти дослідження	123
<i>Гарбера Ірина. Лінгвістична база даних «Концепт людина у фразеології східностепових українських говірок»: структура та функції.....</i>	123
<i>Ситар Ганна. Синтаксичні фразеологізми в лінгвоперсонологійному портреті Юрія Шевельова (на матеріалі корпусу текстів Юрія Шевельова)</i>	130
РОЗДІЛ VIII Хроніки / Рецензії й анотації.....	135
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	137
ВІДОМОСТІ ПРО РЕЦЕНЗЕНТІВ.....	139

CONTENTS

SECTION I Theory of Language	7
<i>Mizin Kostiantyn, Korostenski Jiří.</i> “Western” Cultural Linguistics and “Post-soviet” Linguoculturology: Causes of Parallel Development	7
<i>Naumenko Liana.</i> History of the Word <i>Table</i> as a Representation of Common Slavic Furniture Name	14
<i>Petrova Tetiana.</i> Origins and Development of Ukrainian Terminography	20
SECTION II Current Issues of Morphology	26
<i>Samsonenko Nataliia.</i> Morphological Dominant of Gender and Gender Rhythm in Russian-language Poetic Texts of New Time	26
<i>Yasakova Nataliia.</i> Lexicographic Description of the Functional Wealth of Personal Pronouns (using <i>mu – vu</i> Opposition as an Example).....	33
SECTION III Theoretical Issues of Syntax	39
<i>Boyko Julia.</i> Construction as a Basis for the Sentence Mental Scheme Formation	39
<i>Ostrovska Lyudmyla.</i> The Nominative Sentences in Functional Aspect.....	43
<i>Shramko Ruslana, Rakhno Mykhailo.</i> The Issue of Lexical and Grammatical Representation of the Object Syntaxeme in Sentences with Subject Attitude Predicates – Constituents of Isofunctional Two-/Three- component Syntactic Paradigms	49
SECTION IV Functional Semantics of Lexical and Phraseological Units.....	57
<i>Krasnobaieva-Chorna Zhanna.</i> The Level Model of Beauty Value in Phrasemics.....	57
<i>Protsenko Igor.</i> Situación Lingüística del Paraguay. Peculiaridades del Español y el Guaraní Paraguayo. Jopará – “la Tercera Lengua del Paraguay” (Reflexión de la Situación Lingüística del Paraguay en la Literatura. Novela de Juan Manuel Marcos “El Invierno de Gunter”)	63
<i>Finiv Viktoriia.</i> The Pragmatics of Repetitive In-form Nominations in the Texts of Contemporary Ukrainian Flash Fiction	70
SECTION V Issues of Text Linguistics, Discourse Studies, and Cognitive Linguistics.....	75
<i>Andrushchenko Viktoriya.</i> Syntactic-grammatical Structuring Patterns within the German Language Belles-lettres Style Text Coherent Unity	75
<i>Artemova Yuliia.</i> Semantic Interpretation of «Ground» Concept in Ulas Samchuk’s Novels «Mariia» and «On Firm Ground»	79
<i>Halaur Svitlana.</i> Regulatory Strategies and Tactics in Modern Ukrainian Fiction.....	85
<i>Zahnitko Anatoliy.</i> Objective-text Measures of Standardization and Expressivity: the Outer Limits.....	89
<i>Kozlova Tetyana.</i> Borrowing as an Interface for Multicultural Discourse: Aotearoa New Zealand.....	98
<i>Kryshchaliuk Anna.</i> Phraseocognitive Dimension of Media Event Representation	104
<i>Mosiichuk Antonina.</i> Metaphorical Conceptualization of NEGATIVE and POSITIVE THINKING (Based on Modern American Discourse of Popular Psychology).....	108
<i>Perlova Victoria.</i> Methodological Principles of Teaching English Phonology in Listening	112
SECTION VI Linguogeography, Sociolinguistics, Onomastics, and Terminology: Current Approaches, Categories, and Aspects.....	117
<i>Zorina Yuliia.</i> Toponymics of Vinnytsia Region (on the Material of Proper Names of Settlements)	117
SECTION VII Applied Linguistics: Trends and Aspects of Studies	123
<i>Harbera Iryna.</i> Linguistic Database “Concept <i>Human</i> in the Phraseology of East Steppe Ukrainian Dialects”: Structure and Functions	123
<i>Sytar Hanna.</i> Syntactic Idioms as a Component of George Y. Shevelov’s Lingvopersonological Portrait: on the Material of George Y. Shevelov’s Texts Corpus	130
SECTION VIII. Chronicles / Reviews and Summaries	135
CONTRIBUTING AUTHORS	137
CONTRIBUTING REVIEWERS.....	139